

HER ŞANTİYEE BİR ŞEF KAMPANYASI

Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelik'te yapılması gereken değişikliklere ilişkin önerilerimizi içeren çalışmalar daha önce ilgili bakanlığa iletilmişti. Çeşitli değişiklikler önerilse de ortaya çıkan yeni yönetmelik taslağı mevcut sorunları çözemeyecek durumda ve ihtiyaçlara cevap verememektedir. Görüş ve önerilerimizi bir kez daha dile getirmek, yetkilileri uyarmak, ne olması gerektiğine dair görüşleri kamuoyuyla paylaşmak hedefiyle Odamız tarafından başlatılan "Her Şantiyeye Bir Şef" kampanyası kapsamında yapılan çalışmalar aşağıda özetlenmiştir.

BASIN TOPLANTISI

Odamız tarafından "Her Şantiyeye Bir Şef" başlığı ile düzenlenen kampanya kapsamında gerçekleşen basın açıklaması 28 Temmuz 2022 tarihinde Şubemizin Konferans Salonunda gerçekleşti. Basın toplantısına Şube Başkanımız **E. Fusun SÜMER**, Odamız İl. Başkanı **Nusret SUNA** ve Şube Sekreter Üyemiz **Evren KORKMAZER** katıldı. Şube Başkanımız **E. Fusun SÜMER** tarafından okunan basın açıklaması aşağıdadır.

Basın açıklaması yayını için linke tıklayınız:

<https://youtu.be/NKpOjEi0Qn8>

HER ŞANTİYE ŞEFİ YALNIZCA BİR ŞANTİYEDEN SORUMLU OLMALI VE TAM ZAMANLI OLARAK ÇALIŞMALIDIR

Hatırlayacaksınız, 2021 yılı başında TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası olarak Türkiye'de yapı üretiminin önemli bir başlığı olan şantiyeler konusunda yetkilileri uyarmak, toplumu bilgilendirmek ve bu alanda çalışan meslektaşlarımızın haklarını savunmak amacıyla "her şantiyeye bir şef" sloganıyla bir kampanya düzenlemiştik. Kampanyamızın gerekçesi yürürlükteki mevzuatın yetersizlikleri ve uygulanmasındaki denetim eksiklikleri nedeniyle şantiye şefliğinin layıkıyla yapılmasına olanak vermemesiydi.

Şantiye şefliği;

- Bir yapının, veya mühendislik-mimarlık hizmeti gerektiren herhangi bir işin,
- Plan, proje ve hesaplarına,

- İlgili fen ve sanat kurallarına,
  - Teknik mevzuata
- uygun olarak yürütülmesi ve denetlenmesi işidir.

İşaret ettiğimiz başlıca sorunlardan biri mesleki eğitim ve tecrübesine bakılmaksızın herhangi bir inşaat mühendisinin veya mimarın toplamı 30.000 m²'yi geçmeyen 5 farklı yapım işinin sorumluluğunu şantiye şefi olarak aynı anda üstlenebilmesiydi.

Diğeri ise mevcut şantiyelerde bu işin nasıl gerçekleştirildiği denetlenmediği için ilgili meslek alanlarında eğitim almamış pek çok kişinin şantiye şefliği yapmasına göz yumulmasıydı. Yaptığımız araştırmalar özellikle küçük ölçekli yapım işlerinde şantiye şefliğinin neredeyse tamamen

kağıt üzerinde ve formalite icabı üstlenilen bir iş olduğunu, ruhsatlarda şantiye şefi olarak gösterilen kişilerin sorumlu oldukları şantiyelerin yerini dahi bilmediklerini ortaya çıkarmıştı.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası olarak bu araştırmalarımızı raporlaştırmış, tespitlerimizi ve çözüm önerilerimizi içeren yönetmelik taslağımızı ilgili bakanlık birimlerine sunmuştuk. Bu bilgiler doğrultusunda geçtiğimiz günlerde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanan Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelik taslağı şantiye şefliği konusunu yeniden tartışma gündemine taşımıştır.

Ancak taslağın, nitelikli ve güvenli yapı üretim sürecinde zafiyet yaratan mevcut yönetmelikte de var olan sorunları gidermekten çok uzak olduğunu ifade etmemiz gerekir. Maalesef bazı şekli değişikliklerle yetinilmiş, esasa ilişkin “her şantiyeye bir şantiye şefi” başlıklı kampanyamızın ve kampanya çerçevesinde oluşturulan görüş ve önerilerimizin dikkate alınmadığı anlaşılmıştır.

Şu noktanın altını bir kez daha çizmek istiyoruz: Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelik taslağına ilişkin tartışmalar sıradan bir yönetmelik tartışması değildir. Güvenli ve nitelikli yapı üretiminin sağlanmasıyla ilgilidir ve vatandaşlarımızın can ve mâl güvenliğini doğrudan etkileyecek bir

içeriğe sahiptir. Bizim her şantiyede bir şantiye şefi bulunması ve şantiye şeflerinin tam zamanlı çalışması yönündeki ısrarımızın üç temel gerekçesi bulunmaktadır.

İlki şantiye şefinin tam zamanlı çalışmasının doğuracağı faydadır. Böylelikle şantiye şefi sorumlu olduğu inşaatın tüm aşamalarında işin başına olacak, projenin doğru uygulanmasını sağlayacak, hatalı uygulamalara izin vermeyecektir. Bu doğrudan güvenli yapı üretimiyle ilgilidir. İkincisi şantiye şefinin tam zamanlı çalışması, iş kazalarında gözle görülür düşüşü sağlayacaktır. İnşaat işkolu iş kazaları sıralamasında listenin üzerinde yer almaktadır. Bunun nedenlerinden biri de şantiye şeflerinin işin başında olmaması ve işini hakkıyla yapacak zaman bulamamasıdır. Üçüncü olarak da inşaat mühendislerinin karşı karşıya bulunduğu işsizlik ve düşük ücretler yer almaktadır. Her şantiyede bir şantiye şefinin çalıştırılması, inşaat mühendisi ihtiyacını artıracak, böylelikle yüzde 25’ler bandında bulunan işsizlik aşağı çekilecektir. Varlığı imza ile sınırlandırılmayan, tam zamanlı çalışan mühendisler emeğinin karşılığını alacaktır. Bütün bunları teknik ve sektöre özel sorunlar gibi değerlendirmemek gerekir. Bu tartışmanın böyle anlaşılması eksik ve yanlış olacaktır.

Çünkü Türkiye bir deprem ülkesidir. Marmara Depremi’nden İzmir depremine kadar yıkılan

binalar incelendiğinde hataların birkaç ana başlıkta toplandığı görülmüştür. Ya zemine uygun projelendirme yapılmadığı ya projenin doğru uygulanmadığı ya da yapı malzemelerinin nitelikli olmadığı ve nitelikli olanların da doğru kullanılmadığı tespit edilmiştir. Yan yana iki parselde bulunan iki yapının depremde farklı tepkiler vermesinin başka bir izahı yoktur. Yıkılan ve can kayıplarına neden olan yapı doğru mühendislik hizmeti almadan üretilmiştir.

Mevcut yönetmelikte bir şantiye şefinin 30 bin metrekareye kadar beş ayrı işin başına olabileceği hükmü yer almaktaydı. Tabii bunun kabul edilmesi mümkün değildi. Bizlerin kabul edip etmemesi bir tarafa hayata geçmesi, sağlıklı sonuç elde edilmesi, nitelikli üretim gerçekleştirilmesi imkânsızdı. Eleştirimizin odak noktasında bu hüküm yer almaktaydı. Nitekim taslakta bu hüküm kısmi değişikliğe uğratıldı.

Madde 7'de bir şantiye şefinin 1.500 metrekareyi geçmeyen beş işi, 4.500 metrekareyi geçmeyen üç işi, 7.500 metrekareyi geçmeyen iki işi üstlenebilmesi öngörülmektedir. Yönetmeliğin bu şartlarla mevcut olumsuzlukların üstesinden gelebilmesinin, yapım sürecinde olası hataları engelleyebilmesinin mümkün olmadığı açıktır. Hangi işkolunda ya da hangi meslekte bir meslek erbabı aynı anda birden çok işten sorumlu tutulabilir? Bir cerrah aynı anda birden çok ameliyata girebilir mi? Şantiye şefi, şantiyenin başındaki cerrahtır. Bütün dikkatini, enerjisini, bilgisini aynı işe odaklanmak durumundadır ki yüksek oranda deprem hasarlarına yol açan hatalı uygulamalarla karşı karşıya kalınmasın.

17 Ağustos 1999 Marmara depreminin yıldönümüne az bir zaman kala gündeme gelen

şantiye şefliği tartışması umuyoruz ki ihtiyaç duyulan değişikliklerin yapılması ile sonuçlanır. Çünkü İstanbul'un yapı stokunun mevcut durumu, yapı üretim sürecindeki zafiyetlerle birleşince olası İstanbul depreminde nasıl bir tablo ile karşı karşıya kalınacağını da tahmin etmek zor değildir. İstanbul'da bir yandan güçlendirme çalışmalarının tamamlanması gerekirken diğer yandan sağlıklı, güvenli ve nitelikli yapı üretilmesi gerekmektedir. Eğer bu gerçekleşmezse birkaç on yıl sonra yapı stokunun yine güvenli olmadığı tespit edilecek, yaşamsal kaygılar yine toplumsal travma halini alacaktır.

Bu doğrultuda Odamız, şantiye şefliği alanının düzenlenmesi ve sağlıklı işleyebilmesi için temel olarak 5 başlıkta önerilerini tekrar açıklamıştır:

- İstisnai durumlar dışında, her şantiye şefi yalnızca bir şantiyede görevlendirilmeli ve görevini tam zamanlı olarak yapmalıdır.
- Şantiye şefliğinin üstlenilmesinde; yapım işinin konusunun, niteliğinin, büyüklüğünün ve ilgili imalatların oranının dikkate alınması, keyfi uygulamaların sonlandırılması için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Şantiye şefliği sürekli eğitime ve mesleki tecrübeye gereksinim duyan bir görevdir. Bu görevi yerine getirecek kişilerin ilgili meslek odalarınca verilen eğitimlere katılıp belgelendirilmeleri zorunlu tutulmalıdır.
- Gerçeğe aykırı beyanda bulunarak şantiye şefliği üstlenilmesinin önüne geçilmesi için şantiye şeflerinden Oda Kayıt Belgesi istenmelidir.
- Şantiye şefleri TMMOB tarafından belirlenen mühendislik asgari ücretinin altında çalıştırılmamalı, hak ve ücretleri yasal güvenceye alınmalıdır.

Tekrarlamak istiyoruz: Şantiye şefliği imzayla sınırlı tutulabilecek bir iş değildir. Can güvenliğini doğrudan ilgilendiren kritik bir kavramdır. Bu önemin mevzuata yansımaları, yasa ve yönetmeliklerde de görünür hale gelmesi gerekmektedir. İnsanın can ve mâl güvenliği ile doğrudan ilintili bir mesleğin mensupları olarak yıkılan her yapıdan, kaybedilen her candan kendimizi sorumlu hissediyoruz. Bu vicdani ve insani hassasiyeti yasa yapımcılarının da anlamasını, hissetmesini ve mevzuatı buna göre düzenlenmelerini bekliyoruz.

Not:

1. TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası'nın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanan Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik hakkında görüşü için: <https://www.imo.org.tr/Eklenti/7899,santiye-sefleri-hakkinda-yonetmelik-taslagi-hakkinda-imo-gorusupdf.pdf?0>
2. TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Şantiye Şefliği Durum Raporu: <https://www.imo.org.tr/Eklenti/6,3faef3af7a5e76dekpdf.pdf?0>

KAMPANYA İÇİN HAZIRLANAN GÖRSELLER VE KISA VİDEOLAR

Şantiye Şefliği kampanyasında kullanılmak üzere Odamız tarafından hazırlanan görseller ve kısa

videolar Şubemizin Facebook, Twitter, Instagram ve linkedin hesaplarında paylaşıldı.

KAMPANYA KAPSAMINDA İSTANBUL MİLLETVEKİLLERİNE MEKTUP YAZILDI**Sayın milletvekili,**

Bir deprem ülkesi olan Türkiye'nin en önemli gündemlerinden biri depreme hazırlık ve deprem sonrası oluşacak hasarların en aza indirilmesi konusunda yapılması gereken çalışmalardır. Özellikle yakın geçmişte yaşanan depremlerin neden olduğu büyük acılar yurttaşlarımızın hafızalarında tazeliğini korumaktadır. Yurttaşlarımız çözüm beklemektedirler.

Depreme hazırlık ve deprem sonrası oluşacak hasarların en aza indirilmesi konusunda atılması gereken birçok adım bulunmaktadır. Bu adımların en önemlilerinden biri yapı üretimi aşamasının mühendislik esaslarına uygun olarak gerçekleştirilmesinin sağlanmasıdır. Öyle ki deprem hasarlarının çok büyük bir kısmı inşaat hatalarından kaynaklanmaktadır. Bu alanda yapılacak düzenlemelerin başında ise şantiye şefliği görevi gelmektedir.

Bilindiği üzere şantiye şefliği; bir yapının veya mühendislik-mimarlık hizmeti gerektiren herhangi bir işin plan, proje ve hesaplarına, ilgili fen ve sanat kurallarına ve teknik mevzuata uygun olarak yürütülmesi ve denetlenmesi işidir. Ayrıca işçi sağlığı ve iş güvenliğini şantiye sahasında gözetmek gibi önemli bir rolü vardır. Bugün ülkemizde her yıl iki binin üzerinde işçinin iş cinayetlerinde hayatını kaybettiğini ve bunun büyük çoğunluğunun inşaat işlerinde olduğunu vurgulamamız gerekir.

Yapı üretim sürecinde bu kadar önemli yeri olan şantiye şefliği görevinin gerek mevzuatta yer alan gerekse uygulamada yaşanan eksiklikler ve yanlışlıklar nedeniyle layıkıyla yerine getirilmemesi hem inşaat hatalarında hem de işçi ölümlerinde önemli bir etkidir.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası tarafından bu konuda kapsamlı çalışmalar yapılmış, bu çalışmalar raporlar haline getirilerek kamuoyuyla, tüm ilgili kurum/kuruluşlarla ve değerli milletvekilleriyle paylaşılmıştır. Son olarak Odamızın katkılarıyla hazırlanan Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelik taslağı TMMOB tarafından Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına gönderilmiştir.

Bakanlık, Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelikte değişiklik yapma ihtiyacı duymuş, hazırladığı taslağı da ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşmıştır. Ne yazık ki yapılan çalışma ihtiyacı karşılamaktan uzaktır. Öncelikle altını çizmek gerekir ki sınırlı durumlar dışında, her şantiye şefi sadece bir şantiyede tam zamanlı olarak görevlendirilmelidir. Şantiye şefleri TMMOB tarafından belirlenen mühendislik asgari ücretinin altında çalıştırılmamalı, hak ve ücretleri yasal güvenceye alınmalıdır.

2020 yılına ait yapı ruhsatı verilerine göre, toplam ruhsatlar içerisinde inşaat mühendisi üyelerimizin üstlendikleri şantiye şefliği oranı yüzde 45,8'dir. Yapı ruhsatlarının önemli bir oranında şantiye şefliği görevlendirmesi uygun meslek gruplarından yapılmamaktadır. Şantiye şefliği, sürekli eğitime gereksinim duyan bir görev alanıdır. Dolayısıyla bu görevin yerine getirilmesi için ilgili meslek odalarının vereceği eğitime katılıp belgelendirilmesi gerekir.

Şantiye şefliği görevinin, sadece resmi prosedürleri tamamlamak amacıyla kâğıt üstünde kaldığı bilinmektedir. Bir deprem ülkesinde, can güvenliği açısından asli bir çalışma alanı olan şantiye şefliğinin, ilgili kurum ve kuruluşların gözü önünde bu şekilde uygulanması büyük tehdit oluşturmaktadır.

Odamızın, şantiye şefliği alanında sorunların çözümü için önerilerini Bakanlığa iletmış olmasına rağmen Bakanlığın hazırladığı taslak, yapı güvenliğinin önemsenmediğini göstermektedir. Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelikte; şantiye şefliği ve idarenin görevleri, uygulanacak ilke ve kurallar, şantiye şeflerinin çalışma usulü ve ilgili idarenin görevleri gibi başlıklarda yapılması gereken değişiklikleri, yukarıda açıkladığımız gerekçeler doğrultusunda Bakanlığın hazırladığı taslak üzerinden değerlendiren İMO görüşünü bilginize sunuyoruz. Bakanlığın hazırladığı taslak yürürlüğe girmeden önce ihtiyaç duyulan değişikliklerle revize edilmesi için katkı sunmanızı bekliyoruz.

**TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
İstanbul Şube Yönetim Kurulu**

ŞUBE YÖNETİM KURULUMUZUN ŞANTIYE ŞEFLİĞİ KAMPANYASI HAKKINDA BELEDİYE ZİYARETLERİ

Şube Yönetim Kurulumuz Şantiye Şefliği Kampanyası kapsamında İstanbul'daki belediyelere ziyaretlerde bulundu. Ziyaret görüşmelerinde Odamızın yürütmekte olduğu Şantiye Şefliği Kampanyası hakkında bilgi verildi. Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı ile ilgili istek ve önerilerimiz paylaşıldı. Şantiyelerin ve şantiye şefliğinin sorunlarına değinildi. Ayrıca şantiye şefliğine ilişkin belge istenmesi konusu gündeme getirildi. Şantiye şefliği kampanyası kapsamında Odamız tarafından hazırlanan dosya sunuldu. Dosya içeriğinde Odamızın ve Şubemizin, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı Hakkındaki Görüş Metni ile Şantiye Şefliği Durum Raporu'na yer verildi. Yapı

ÇEKMEKÖY BELEDİYESİ BAŞKANLIĞI ZİYARETİ / 8 Ağustos 2022

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanımız **E. Fusun SÜMER** ve Yönetim Kurulu Sekreteri Üyemiz **Evren KORKMAZER** 8 Ağustos 2022 tarihinde Çekmeköy Belediye Başkanı Sayın **Ahmet POYRAZ**'ı makamında ziyaret etti. Misafirperverliğinden dolayı Çekmeköy Belediye Başkanı Ahmet POYRAZ'a teşekkür ederiz.

ESENYURT BELEDİYESİ BAŞKANLIĞI ZİYARETİ / 9 Ağustos 2022

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanımız **E. Fusun SÜMER**, Yönetim Kurulu Sekreteri Üyemiz **Evren KORKMAZER** ve İMO İstanbul Şube Bakırköy Temsilci Yardımcısı **Ali Caner MENGÜNOĞLU** 9 Ağustos 2022 tarihinde Esenyurt Belediye Başkan Yardımcısı **Belgin OFLAZOĞLU ORKUNOĞLU**'nu makamında ziyaret etti. Misafirperverliğinden dolayı Belgin OFLAZOĞLU ORKUNOĞLU'na teşekkür ederiz.

KADIKÖY BELEDİYESİ BAŞKANLIĞI ZİYARETİ 12 Ağustos 2022

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanımız **E. Fusun SÜMER**, Yönetim Kurulu Sekreteri Üyemiz **Evren KORKMAZER** 12 Ağustos 2022 tarihinde Kadıköy Belediye Başkan Yardımcısı **Gül COŞKUN**'u makamında ziyaret etti. Misafirperverliğinden dolayı Kadıköy Belediye Başkan Yardımcısı Gül COŞKUN'a teşekkür ederiz.

üretimi süreçlerinin iyileştirilmesi, şantiyelerde çalışan meslektaşlarımızın haklarının korunması ve sorunlarının giderilmesi konusunda İnşaat Mühendisleri Odası'nın üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmeye hazır olduğu ifade edildi.

BAŞAKŞEHİR BELEDİYESİ BAŞKANLIĞI ZİYARETİ / 15 Ağustos 2022

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanımız **E. Fusun SÜMER**, Yönetim Kurulu Üyemiz **Sami GÜLTEKİN** 15 Ağustos 2022 tarihinde Başakşehir Belediyesi Başkan Yardımcısı **Abdüllatif KURT**'u makamında ziyaret etti. Misafirperverliğinden dolayı Başakşehir Belediyesi Başkan Yardımcısı Abdüllatif KURT'a teşekkür ederiz.

ŞİŞLİ BELEDİYESİ BAŞKANLIĞI ZİYARETİ 15 Ağustos 2022

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanımız **E. Fusun SÜMER**, Yönetim Kurulu Üyemiz **Sami GÜLTEKİN** ve Yönetim Kurulu Yedek Üyemiz **Umut DAĞAR** 15 Ağustos 2022 tarihinde Şişli Belediye Başkanı **Muammer KESKİN** ve İmar Komisyonu Başkanı **Biröl AKGÜNEŞ**'i makamında ziyaret etti. Misafirperverliğinden dolayı Muammer KESKİN ve Biröl AKGÜNEŞ'e teşekkür ederiz.

İBB GENEL SEKRETER YARDIMCISI DR. BUĞRA GÖKÇE'YE ZİYARET 18 Ağustos 2022

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanımız **E. Fusun SÜMER**, Yönetim Kurulu Üyemiz **Özer OR**, 18 Ağustos 2022 tarihinde İBB Genel Sekreter Yardımcısı **Dr. Buğra GÖKÇE**'yi makamında ziyaret etti. Misafirperverliğinden dolayı İBB Genel Sekreter Yardımcısı Dr. Buğra GÖKÇE'ye teşekkür ederiz.

ADALAR BELEDİYE BAŞKANLIĞI'NI ZİYARETİ 19 Ağustos 2022

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanımız **E. Fusun SÜMER**, Yönetim Kurulu Üyemiz **Özer OR**, 19 Ağustos 2022 tarihinde Adalar Belediye Başkan Yardımcısı **Engin ÇELİK**'i makamında ziyaret etti. Misafirperverliğinden dolayı Adalar Belediye Başkan Yardımcısı Engin ÇELİK'e teşekkür ederiz.

Şantiye şefliği uzmanlık gerektiren,
hepimizin hayatını ilgilendiren,
tam zamanlı bir iştir.

Mevzuat düzeltilsin, her şantiyeyi sadece bir şef yönetsin!

HER ŞANTİYEYE BİR ŞEF!
#BİR ŞANTİYEDE BİR ŞEF!

www.imo.org.tr